

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet

103 33 Stockholm

Remiss - Promemoria om Mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper - utveckling av producentansvaren

M2018/00852/R

Yttrande

Region Gotland bedömer att promemorians förslag på tydligare krav på tillståndspliktiga insamlingssystem och servicenivå i stort ger goda förutsättningar för ett bättre fungerande producentansvar. Det är positivt att producentansvaret renodlas i syfte att producenterna tar det fulla ansvaret, även ekonomiskt, för insamlingen och återvinningen av förpackningsavfall och returpapper.

Förslaget bör förtydligas i vissa delar. Det finns annars risk att otydligheter kvarstår, liknande i dagens system, om vad som ska gälla för insamlingen av de förpackningar som undantas från huvudregeln om fastighetsnära insamling. Det gäller även för insamlingen av förpackningsavfall och returpapper i de fall fastighetsnära insamling inte är praktisk möjlig eller rimlig att införa.

Region Gotland lämnar nedan kommentarer till och synpunkter på delar av innehållet under promemorians avsnitt 4 och 5.

4. Dagens insamling av förpackningsavfall och returpapper

Region Gotland instämmer i beskrivningen av problem med nuvarande insamlingssystem.

På Gotland är det svårt att hitta lämpliga platser för och få bygglov för återvinningsstationer. Kommunen och Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB har inte kommit överens om ersättning för markupplåtelse för återvinningsstationer på kommunägd mark.

Konsekvenser av detta på Gotland är att det saknas återvinningsstationer inom flera tätorter. Det finns inte heller återvinningsstationer inom gångavstånd i de flesta stadsdelarna i Visby.

På Gotland förekommer fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar från villahushåll i ytterst begränsad omfattning. Utbyggnaden av fastighetsnära insamling i flerbostadshus är däremot större än genomsnittet i Sverige genom att privata entreprenörer erbjuder tjänsterna till fastighetsägare. Nära hundra procent av hushållen i flerbostadshus är anslutna. Det är troligen en bidragande anledning till att insamlingsnivåerna för förpackningsavfall på Gotland ligger högt över riksgenomsnittet. Det innebär samtidigt dubbelbetalning genom att hushållen betalar extra utöver förpackningsavgifter för denna insamling som sker enligt avtal mellan entreprenörer och fastighetsägare.

5.2 Förtydligande av kraven på de tillståndspliktiga insamlingssystemen

Otydlighet i krav på tillgänglighet och servicenivå kvarstår för insamling av förpackningsavfall och returpapper där borttransport från fastighet inte bedöms skälig (5.2.1). Anpassning utifrån lokala förutsättningar måste göras men det finns risk att dagens problem kvarstår. Bland annat med att hitta och få tillgång till lämpliga insamlingsplatser för förpackningsavfall och returpapper från de undantagna fastigheterna. Det är då en stor risk att förpackningsavfall och returpapper från dessa fastigheter fortsatt lämnas i kommunernas insamlingssystem för restavfall.

Möjligheter till samordning med kommunens insamling av restavfallet kan vara begränsade. Det gäller till exempel för områden med speciella förutsättningar. Ett exempel på Gotland är världsarvsskyddade Hansestaden Visby, där utrymmet för avfallsbehållare är strakt begränsat och insamlingen kan kräva specialanpassade insamlingsfordon. Stora delar av landsbygden har också ett vägnät som begränsar framkomligheten för vanliga insamlingsfordon. Det innebär bland annat att insamlingsbehållare inte alltid kan tömmas vid fastighet.

Rimlig servicenivå för fritidsbostäder och möjligheter för fastighetsnära insamling från fritidsbostäder ger också stort utrymme för bedömning och tolkning. Det är troligt att det finns stora variationer i både förutsättningar för insamling och insamlingsbehov beroende på säsong och nyttjande mellan olika områden, kommundelar och kommuner.

Insamling av annat förpackningsavfall från hushållen

Otydlighet i krav på tillgänglighet och servicenivå kvarstår för insamling av förpackningsavfall som inte ska samlas in vid fastigheter (5.2.2). Anpassning utifrån lokala förutsättningar måste göras men det finns risk att dagens problem kvarstår med otillräcklig tillgång till lämpliga insamlingsplatser för de undantagna materialen. Det är då en stor risk att detta förpackningsavfall fortsatt lämnas i kommunernas insamlingssystem för restavfall eller skrymmande hushållsavfall.

Insamling på kommunernas återvinningscentraler genom samarbetsavtal, på liknande sätt som för elavfall, skulle kunna vara en lösning för att kommunerna ska få ersättning för hantering av förpackningar som lämnas till kommunernas insamlingssystem.

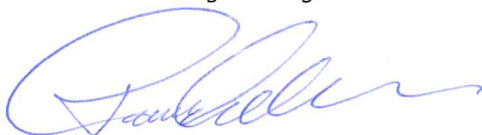
Avfallsutrymmen

Insamling från bostadsfastigheter förutsätter att lämpliga avfallsutrymmen eller platser för uppställning av avfallskärl finns. I annat fall kan förpackningsavfall och returpapper hämtas från en annan insamlingsplats. I förslaget är det otydligt vem som ansvarar för att anordna dessa insamlingsplatser.

Frågan ska ingå i de samråd som enligt förordningen ska hållas med kommunerna. Det är då en viktig förutsättning att ansvariga nämnder och funktioner i kommunerna för dessa frågor, det vill säga byggnadsnämnd eller motsvarande, kallas till och deltar i samråden (5.8).

Olika lösningar för insamling kan användas men det finns en risk för ökat tungt arbete med hantering av tunga avfallskärl om lämplig avfallsutrymmen och insamlingsplatser inte kan anordnas.

Med vänlig hälsning

Tommy Gardell
Ordförande tekniska nämnden

Patric Ramberg
Teknisk direktör